

UZASADNIENIE

W dniu 18 grudnia 2020 r. (data stempla operatora pocztowego) powód Syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości w K. wniósł pozew przeciwko J. R., wnosząc o zasądzenie kwoty 6331,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2020 r. powód Syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości w K. został zwolniony od kosztów sądowych w sprawie.

Nakazem zapłaty z dnia 29 grudnia 2020 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 1395/20 Sąd uwzględnił powództwo w całości.

Pozwana J. R. wniosła w ustawowym terminie sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu. Pozwana J. R. podniosła brak legitymacji czynnej powoda, brak udowodnienia podstawy istnienia i wysokości należności dochodzonej pozvem, brak wypowiedzenia umowy i wymagalności roszczenia, zakwestionowała ponadto wysokość kosztów pożyczki.

Ostatecznie pozwana J. R. uznała powództwo do kwoty 1568,00 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą uznanej przez nią pożyczki tj. 3000,00 zł a uiszczonymi na jej poczet wpłatami w łącznej kwocie 1432,00 zł.

Powód pismami procesowymi z dnia 29 listopada 2021 r. oraz 24 lutego 2022 r. cofnął pozew za zgodą pozwanej J. R. co do kwoty łącznie 300,00 zł, zaliczając dokonane przez pozwaną J. R. wpłaty na poczet należności głównej (2.09.2021 – wpłata 50,00 zł, 5.10.2021 – wpłata 100,00 zł, 11.01.2022 – wpłata 100,00 zł, 14.02.2022 – wpłata 50,00 zł).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lipca 2017 r. J. R. zawarła z (...) S.A. w K. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Umowa została zawarta na okres 75 tygodni; ostatnia rata tygodniowa była płatna do 6 stycznia 2019 r. Pożyczka została udzielona na kwotę 4800,00 zł. Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę wynosiła 7797,75 zł, zaś całkowity koszt pożyczki wynosił 2997,75 zł, w tym kwota odsetek – 285,75 zł, prowizja – 1200,00 zł oraz obsługa pożyczkobiorcy w miejscu jego zamieszkania – 1512,00 zł. J. R. w dniu 27 lipca 2017 r. wypłacono kwotę 2100,00 zł. Część pożyczki w kwocie 900,00 zł przeznaczono na spłatę pożyczki nr (...) łączącej J. R. z (...) S.A. w K. z dnia 27 listopada 2015 r. Ponadto pierwszą ratę spłaty pożyczki nr (...) w kwocie 412,00 zł pokryto z kwoty tejże pożyczki (umowa nr (...) wraz z regulaminem oraz harmonogramem spłaty i drukiem rozliczenia k. 108 -118, umowa nr (...) wraz z regulaminem oraz harmonogramem spłaty i drukiem rozliczenia k. 119 – 126, dowód wypłaty k. 52, zeznania pozwanej J. R. k. 65 – 66, 78).

J. R. na poczet spłaty pożyczki nr (...) wpłaciła przed wytoczeniem powództwa łącznie 1432,00 zł (bezsporne).

Po wytoczeniu powództwa J. R. spłaciła z tytułu pożyczki nr (...) łącznie kwotę 300,00 zł, która została zaliczona na poczet należności głównej (bezsporne).

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie wydanym w sprawie VIII GU 528/17 ogłosił upadłość dłużnika (...) S.A. w K. (odpis postanowienia k. 12).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, a w szczególności umów pożyczek łączących pozwaną J. R. z powodem, dowodu wypłaty pozwanej kwoty 2100,00 zł. Sąd miał nadto na uwadze okoliczności bezsporne pomiędzy stronami, w szczególności co do faktu przeznaczenia części pożyczki nr (...) na spłatę pozostałej do spłaty części pożyczki nr (...) w kwocie 900,00 zł, przeznaczenie części pożyczki nr (...) w kwocie 412,00

zł na pokrycie pierwszej raty, spłatę pożyczki przez pozwaną do wytoczenia powództwa w kwocie 1432,00 zł oraz po wytoczeniu powództwa w kwocie 300,00 zł i zaliczenie tych wpłat na poczet należności głównej.

Wskazać należy, że Sąd, na podstawie treści wskazanych powyżej dokumentów, jak również zeznań pozwanej J. R., ustalił, że kwota udzielonej pozwanej J. R. pożyczki wynosiła 3412,00 zł, a nie – jak wywodzi to powód – 4800,00 zł. Kwota 3412,00 zł wynika z zsumowania należności bezspornym pomiędzy stronami: 2100,00 zł wypłacone pozwanej, 900,00 zł zaliczone na poczet spłaty wcześniejszej umowy oraz 412,00 zł przeznaczone na pokrycie pierwszej raty pożyczki. Powód syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości w K. nie wykazał, do czego jest zobowiązany z mocy art. 6 kc, że z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 26 lipca 2017 r. spełnił świadczenie na rzecz pozwanej J. R. w kwocie wyższej niż 3412,00 zł. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, uznać należy, że decydujące znaczenie dla ustalenia kwoty pożyczki, a tym samym również warunków umowy i kwoty do spłaty, w tym wysokości poszczególnych składników, ma wysokość wskazanej powyżej kwoty ustalonej przez Sąd jako suma trzech składników, co do których nie ma wątpliwości, że zostały wypłacone pozwanej bądź zaliczone na poczet jej zadłużenia. Nie może mieć znaczenia kwota pożyczki 4800,00 zł określona w umowie, skoro brak jest dowodu, że w związku z umową przekazano pozwanej J. R. kwotę przewyższającą 3412,00 zł.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo syndyka masy upadłości (...) S.A. w upadłości w K. zasługuje na uwzględnienie częściowo, tj. do kwoty 4302,97 zł.

Umowa pożyczki podlega ogólnym przepisom prawa cywilnego (art. 720 – 724 kc). Mają one zastosowanie zarówno w relacjach między osobami fizycznymi oraz w relacjach przedsiębiorca – konsument. W tym ostatnim przypadku zastosowanie mają ponadto przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 720 kc, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Sąd ustalił, że pożyczkodawca wypełnił swoje zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki nr (...) z dnia 26 lipca 2017 r. przekazując pozwanej J. R. – jak wskazano powyżej - kwotę 3412,00 zł.

Pozwana J. R., co bezsporne, do wytoczenia powództwa zapłaciła na rzecz powoda kwotę 1432,00 zł oraz po wytoczeniu powództwa kwotę 300,00 zł, zaliczoną przez powoda na poczet należności głównej.

W ocenie Sądu, powyższe okoliczności uzasadniają przyjęcie, że naliczenie kosztów udzielenia pożyczki w umowie nr (...) z dnia 26 lipca 2017 r. nastąpiło w sposób nieprawidłowy, z naruszeniem interesu pozwanej J. R.. Jak wskazano powyżej pozwanej J. R. udzielono pożyczki w kwocie niższej niż wynikająca z treści umowy, zaś tzw. pozaodsetkowe koszty pożyczki zostały naliczone od kwoty pożyczki wpisanej w umowie tj. od kwoty 4800,00 zł, co uzasadnia ich obniżenie do poziomu odpowiadającego pożyczce w kwocie faktycznie udzielonej tj. 3412,00 zł.

Nie może budzić wątpliwości, że przepisy prawa nie zabraniają naliczania kosztów udzielenia pożyczki, co jest powszechne w instytucjach zajmujących się udzielaniem pożyczek i taka praktyka nie stanowi próby obejścia przepisów prawa. Umowa pożyczki ma charakter odpłatny. Ustanowienie prowizji jest więc – co do zasady - zgodne z przepisami prawa. Powód prowadząc działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek, udostępnił pozwanej środki finansowe na określony okres czasu, co do zasady zatem pożyczkodawcy przysługuje prowizja, która ma stanowić dla niego wynagrodzenie za koszty związane z umową. Pozwana J. R. wyraziła również zgodę na ponoszenie w kosztów obsługi pożyczki w miejscu jej zamieszkania. Wysokość i rodzaj naliczonych z tytułu umowy pożyczki opłat pozwana J. R. zaakceptowała zawierając umowę, która w tym zakresie została sformułowana w sposób nie budzący wątpliwości, choć – jak wskazano powyżej - naliczonych od innej kwoty pożyczki niż faktycznie udzielona.

Okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniają również poglądu, by postanowienia umowy w przedmiocie prowizji oraz kosztów obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy miały na celu obejście prawa lub były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i naruszały normę art. 58 § 2 kc. Jednakże powód nie był uprawniony do obciążenia pozwanej J. R. kosztami związanymi z umową pożyczki we wskazanej w tej umowie wysokości. Koszty te związane są bezpośrednio z wysokością kwoty pożyczki, a zatem nie mogą przekraczać maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu. Ich wysokość powinna być ustalona zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Przepis ten wprowadził pojęcie limitu pozaodsetkowych kosztów w związku z określoną umową kredytu konsumenckiego. Limit pozaodsetkowych kosztów kredytu, określono jako pewien pułap wyliczany na podstawie całkowitej kwoty kredytu. Całkowita kwota kredytu to maksymalna suma środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Maksymalną kwotę kredytu oblicza się według wzoru: $(...) \leq (K \times 25\%) + (K \times n \times 30\%)$, w którym poszczególne symbole oznaczają: (...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, K – całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, R – liczbę dni w roku. Wskazać należy, że ustalona przez powoda suma prowizji i kosztów obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pozwanej tj. kwota 2712,00 zł przewyższa maksymalną kwotę pozaodsetkowych kosztów kredytu wyliczoną zgodnie ze wskazanym powyżej wzorem tj. kwotę 2337,22 zł $(341,00 \times 25\%) + ((...),00 \times 528/365 \times 30\%)$. Zgodnie z art. 36a ust. 2 cyt. ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu, z tym że, stosownie do art. 5 pkt 6a ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu są to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. Uznać zatem należy, że całkowita kwota do spłaty obciążająca pozwaną J. R. według stanu na dzień udzielenia pożyczki wynosiła łącznie 6034,97 zł, w tym 3412,00 zł – kapitał, 285,75 zł – odsetki kapitałowe oraz 2337,22 zł – suma prowizji i kosztów obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Bezspornym było, że pozwana J. R. przed wytoczeniem powództwa uiściła kwotę 1432,00 zł, a zatem powództwo w dacie jego wytoczenia było zasadne do kwoty 4602,97 zł $((...),97 - 1432,00 \text{ zł})$.

Bezspornym było również, że pozwana J. R. po wytoczeniu powództwa zapłaciła na rzecz powoda kwotę 300,00 zł łącznie, zaliczoną przez powoda na poczet należności głównej. W tym zakresie powód cofnął pozew za zgodą pozwanej. W związku z cofnięciem pozwu za zgodą pozwanej Sąd umorzył postępowanie w sprawie co do kwoty 300,00 zł (art. 203 § 1, 3 i 4 kpc).

W związku z powyższym Sąd uwzględnił powództwo do kwoty 4302,97 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty. Jak wskazano powyżej Sąd ustalił, że pozwana J. R., po uwzględnieniu dokonanych przez nią wpłat w kwocie 1432,00 zł, zobowiązana była do zapłaty kwoty 4602,97 zł. Kwota ta uległa obniżeniu o kwotę 300,00 zł uiszczoną przez pozwaną na rzecz powoda w toku procesu. W pozostałym zakresie powództwo podlega oddaleniu. Podkreślić należy, że powód nie wykazał, do czego jest zobowiązany z mocy art. 6 kc, że udzielił pozwanej J. R. pożyczki w kwocie wyższej niż 3412,00 zł, jak również, że pozwana zobowiązana była do poniesienia kosztów pożyczki w kwocie przewyższającej 2337,22 zł.

Dodatkowo, odnosząc się do zarzutów pozwanej J. R. dotyczących wymagalności roszczenia, wskazać należy, że umowa pożyczki nr (...) z dnia 26 lipca 2017 r. została zawarta na czas określony. Termin zapłaty ostatniej raty upłynął 6 stycznia 2019 r.; nie zachodziła zatem konieczność wypowiedzenia umowy, gdyż z dniem 7 stycznia 2019 r. cała należność wynikająca z tej umowy stała się wymagalna.

Z uwagi na uznanie przez pozwaną J. R. powództwa do kwoty 1568,00 zł, Sąd w tym zakresie nadał wyrokowi w części uwzględniającej powództwo rygor natychmiastowej wykonalności stosownie do art. 333 § 1 pkt 2 kpc.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, który stanowi, stosunkowo je rozdzielając. Sąd zasądził od pozwanej J. R. na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa kwotę 917,00 zł Na kwotę powyższą składają się 900,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda Sąd ustalił na podstawie

przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanej J. R. kwotę 400,00 zł tytułem uzupełnienia opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa stosownie do art. 108 kpc w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na uwadze, że powód był zwolniony od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.